

Jutta Chorus

Taal van het menselijk drama

In het regeerakkoord lees ik onder het hoofdstukje ‘Terugdringen van schulden en armoede’: „De overheid dient de beslagvrije voet te respecteren.” Wat betekent dat? De gemeente Amsterdam heeft een speciale website ontwikkeld voor burgers die moeilijke beleidsbegrippen niet begrijpen: snapdebrief.nl. Ik maak een foto van pagina 27 van het regeerakkoord en stuur die naar de website. In Amsterdam-Zuidoost leggen studenten juridische dienstverlening mij vervolgens bij Buurtwinkel Boot uit wat die zin betekent. „Een schuldeiser mag zijn schuld niet onttrekken aan de vaste lasten of het leefgeld van de schuldenaar”, zegt coördinator Audrey Netel. „Dat deel van het inkomen heet de beslagvrije voet.”

Afgelopen week klaagde de Nationale Ombudsman in *NRC* dat de overheid te weinig rekening houdt met mensen die niet zelfredzaam zijn. Ambtenaren, Kamerleden nemen zichzelf bij het maken en uitvoeren van wetten ten voorbeeld. „Wij denken: dat kunnen wij heel goed.”

De buurtwinkel ligt tussen hoge Bijlmerflats. Meeuwen scheren langs de ramen. In de wachtkamer zitten vooral Ghanese en Surinaamse Nederlanders. Alleenstaande uitkeringsgerechtigden leveren aan koopkracht in, berekende het CPB op basis van het regeerakkoord. Een enkele hulpzoeker weet het. „Ik heb al heel weinig”, zegt een vrouw met een kinderwagen op straat. Ze laat een klein Nokia-telefoontje zien.

Snapdebrief.nl is een website voor burgers die moeilijke beleidsbegrippen niet vatten

Wie raadplegen snapdebrief.nl? Vooral buurtbewoners die slecht Nederlands spreken. In Zuidoost wonen zo’n achtduizend Ghanese Nederlanders, die vaak onder elkaar hun eigen taal Twi spreken en tegen anderen Engels. Zoals de zestigjarige vrouw met de bijstandsuitkering die hier al sinds begin jaren negentig woont. Zelfs haar kleinkinderen hebben moeite met Nederlands op school. De man die met een nulurencontract vliegtuigen schoonmaakt op Schiphol. De taxichauffeur die elf bankrekeningen heeft en overal schulden. De illegaal. Sommigen komen met al hun ongeopende post. „Struisvogels”, worden ze in de buurtwinkel genoemd. Ze lijden onder hun onvermogen om hun eigen leven te organiseren.

„Maar ze winnen zelfvertrouwen”, zegt Netel. Ze leren hun administratie te sorteren. De bijstand draagt het logo van de gemeente, de WW dat van het UWV. Het begrip ‘onderhuur’ leidt tot de meeste verwarring. „Onderhuur is verboden”, schrijft woningcorporatie Rochdale. Dat wordt stevast uitgelegd als „de onderbuurman”. „Waarom mag de onderbuurman daar niet wonen?”

De taal en het menselijk drama - soms vallen ze samen achter het loket van snapdebrief.nl. Zoals bij de ‘kostendelersnorm’. Wie geen vaste verblijfplaats heeft, krijgt geen uitkering. Wie een vriend of familielid in huis neemt, wordt gekort op zijn of haar uitkering. Veel alleenstaanden dus in Amsterdam Zuidoost en een hoge woningnood. „De eenzaamheid is hier groot”, zegt Audrey Netel.

Jutta Chorus (j.chorus@nrc.nl) schrijft op deze plek een wisselcolumn met Tom-Jan Meeus.